

Profesionālās izglītības kvalitāte un ilgtspēja **Pētījuma rezultāti**

2023. gads

Rīga, 2023. gada 12. septembrī

Pētījuma programma

2022.

Erasmus+ KA1 un/vai KA2 projektu īstenotāju aptauja, lai izpētītu respondentu intereses un vajadzības un palīdzētu **pielietot ES profesionālās izglītības instrumentus un politikas dokumentus** *Erasmus+* projektu sagatavošanā un īstenošanā, uzlabojot to kvalitāti un ilgtspēju

2023.

Pētījums par profesionālās izglītības kvalitāti un ilgtspēju, lai rosinātu projektos sasniegto rezultātu izmantošanu izglītības procesā un sniegtu pielāgotu atbalstu projektu īstenotājiem

24.04.-
10.05.

Profesionālās izglītības iestāžu vadītāju, vietnieku un projektu koordinātoru aptauja

18.05.

- Aptaujas sākotnējo rezultātu prezentācija
- Profesionālās izglītības iestāžu vadītāju, vietnieku un projektu koordinātoru mērķu grupu diskusijas

30.05.-
12.06.

Profesionālās izglītības iestāžu skolotāju aptauja

06.-
08.2023

- Datu apkopošana un analīze
- Pētījuma ziņojuma sagatavošana

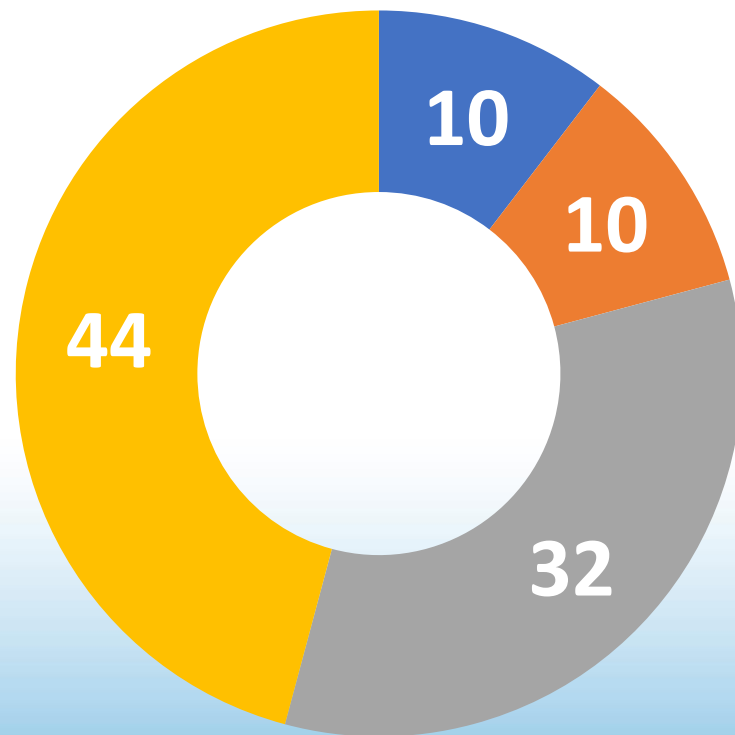

Pētījuma tematiskais loks

- Projektos sasniegto **rezultātu** nozīme izglītības kvalitātes un ilgtspējas nodrošināšanā
- Projektu plānošanas, īstenošanas un izvērtēšanas procesa **organizēšana**
- **Sadarbība** starp personāla pārstāvjiem projektu plānošanā, īstenošanā un izvērtēšanā
- Projektos sasniegto rezultātu **izmantošana** izglītības procesa plānošanā un īstenošanā, iestādes darbībā
- Projektu **partneru** piesaiste un starptautiskā sadarbība

Pētījuma dalībnieki

96 profesionālās izglītības iestāžu/organizāciju pārstāvji

- vadītāji
- vadītāju vietnieki
- skolotāji
- projektu koordinatori/vadītāji

Respondenti

Profesionālās izglītības iestāžu vadītāju, vietnieku un projektu koordinatoru/vadītāju **aptauja**

Aicinājums nosūtīts uz 130 e-pasta adresēm

47 respondenti

- 32 projektu koordinatori/vadītāji
- 8 vadītāja vietnieki
- 7 vadītāji

Profesionālās izglītības iestāžu skolotāju **aptauja**

Aicinājums nosūtīts 63 e-pasta adresēm

32 respondenti

- 22 profesionālā(-o) mācību priekšmeta(-u) un/vai kompetenču moduļa(-u) skolotāji
- 14 prakses vadītāji
- 8 mūžizglītības moduļu skolotāji
- 4 vispārizglītojošā(-o) mācību priekšmeta(-u) skolotāji
- 2 karjeras konsultanti

Profesionālās izglītības iestāžu vadītāju, vietnieku un projektu koordinatoru/vadītāju **diskusija**

17 personas

- 12 profesionālās izglītības projektu koordinatori/vadītāji
- 3 vadītāji
- 2 vadītāju vietnieki

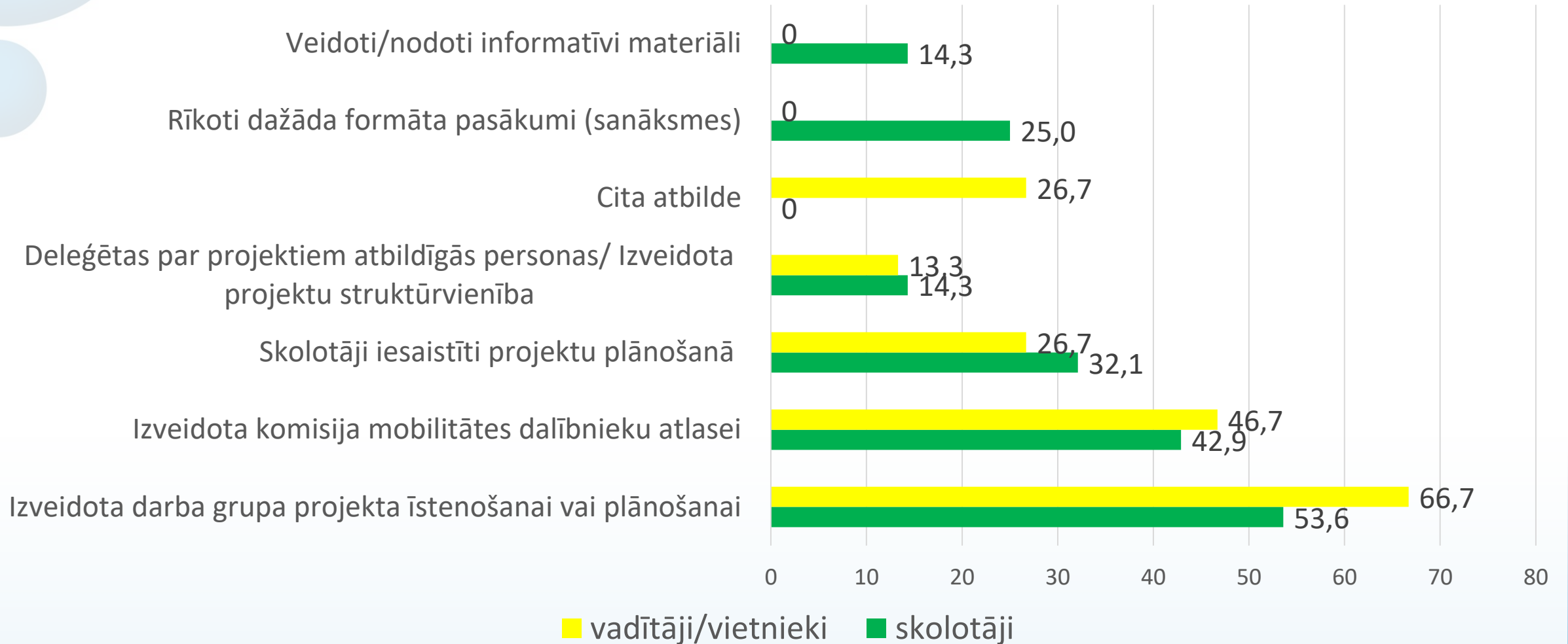
Pētījuma rezultāti

Respondentu iesaiste projektos (aptaujas)

	% (vadītāji/vietnieki)	% (skolotāji)
Projektu plānošanā	46,7	32,1
Projektu uzraudzībā	40,0	7,1
Projektu rezultātu integrēšanā mācību procesa vai satura kvalitātes uzlabošanai	40,0	39,3
Projekta nepieciešamības identificēšanā	33,3	21,4
Projektu sagatavošanā	26,7	17,9
Projektu izvērtēšanā	26,7	25,0
Iesaistīta(-s) visos posmos	26,7	21,4
Projektu īstenošanā	20,0	67,9
Nevienā no minētajiem posmiem	6,7	n.a.

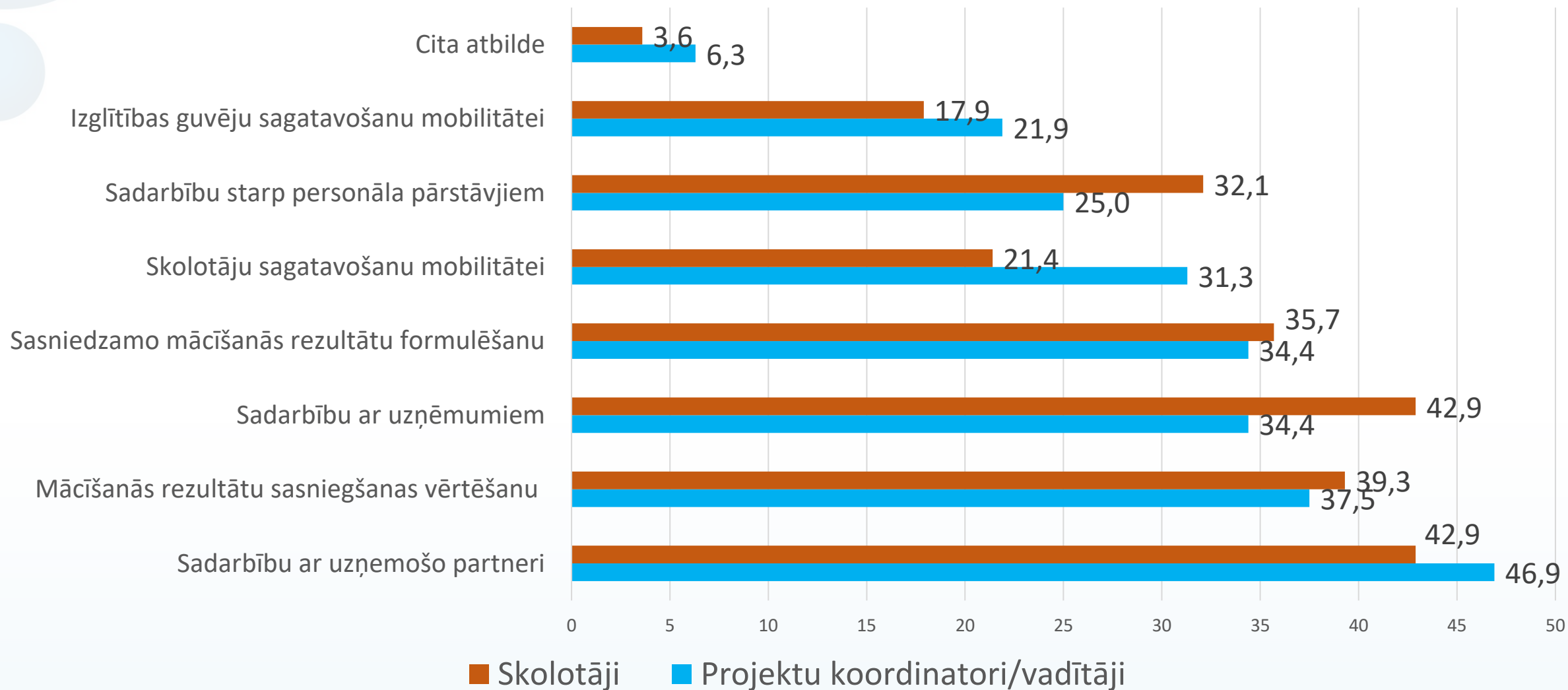
Projektu koordinatori/vadītāji: projektu plānošanā piedalās projektu koordinatori/vadītāji (93,8% respondentu), vadītāja vietnieki (84,4%) un vadītāji (75%)

Sadarbība starp personālu projektu plānošanā, īstenošanā un novērtēšanā (%)

Projektu koordinatoriem vajadzīgais atbalsts – aktīvāka kolēģu iesaiste projektu īstenošanā (34,4%) un metodisko atbalsts (31,3%)

Respondentu darbībā pilnveidojamās jomas projektu kontekstā (%)

Projektu rezultātu izmantošana profesionālās izglītības iestādes darbībā (%)

Vadītāju, vietnieku, projektu koordinatoru aptauja

Rezultāti kalpo par pamatu jaunu projektu izstrādei	74,5
Sniegta informācija par projektu visiem profesionālās izglītības iestādes darbiniekiem	68,1
Rezultāti apspriesti attiecīgās struktūrvienības (piem., nozares sektora metodiskajā) sanāsmē	63,8
Rezultāti integrēti profesionālās izglītības saturā vai procesā	44,7
Cita atbilde	2,1

Piemēri

Izstrādāti mācību materiāli/papildināta materiāltehniskā bāze	50,0
Pilnveidots mācību saturs	50,0
Izstrādāti mācību metodiskie materiāli un/vai ieviestas jaunas mācību/vērtēšanas metodes	27,8
Pilnveidota iestādes darbība un procesu organizācija	16,7
Pilnveidotas skolotāju zināšanas un pieredze/paplašināts redzesloks	5,6

Galvenais izaicinājums, plānojot un īstenojot projektus: **48,9% respondentu** – kvalitātes nodrošināšana *Erasmus+* projekta īstenošanā

Galvenie šķēršļi un ieguvumi dalībai projektos (skolotāju aptauja)

Šķēršļi

- **75% respondentu** – Pārāk liela darba slodze
- **67,9% respondentu** – Vājas svešvalodu zināšanas
- **39,3% respondentu** – Dalība projektos uzliek papildu pienākumus, par kuriem nemaksā
- **21,4% respondentu** – Nav vēlēšanās

Ieguvumi

- **75% respondentu** – Iegūta pieredze par profesionālās kvalifikācijas iegūvi citā valstī
- **46,4% respondentu** – Apgūtas jaunas vai papildinātas mācību metodes
- **39,3% respondentu** – Uzlabotas svešvalodu prasmes
- **35,7% respondentu** – Izveidoti personīgie kontakti ar citas valsts profesionālo priekšmetu skolotājiem
- **35,7% respondentu** – Iegūti jauni vai papildināti metodiskie materiāli

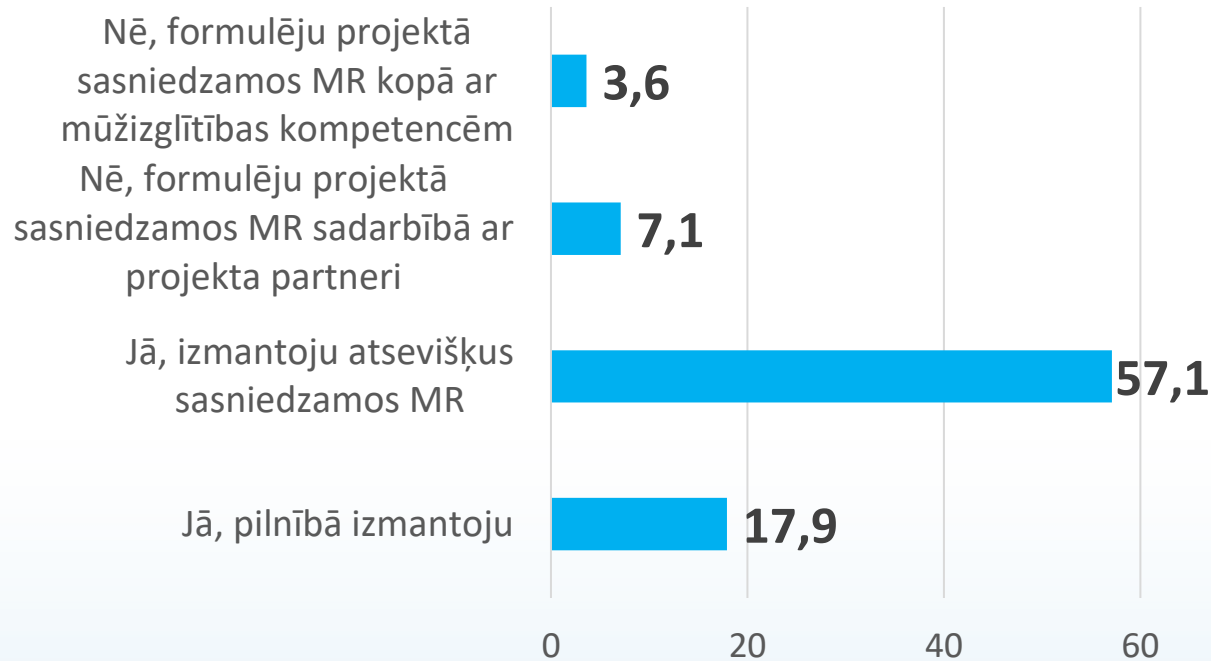
Vadītāju un vietnieku diskusija

Galvenie izaicinājumi, plānojot un īstenojot projektus:

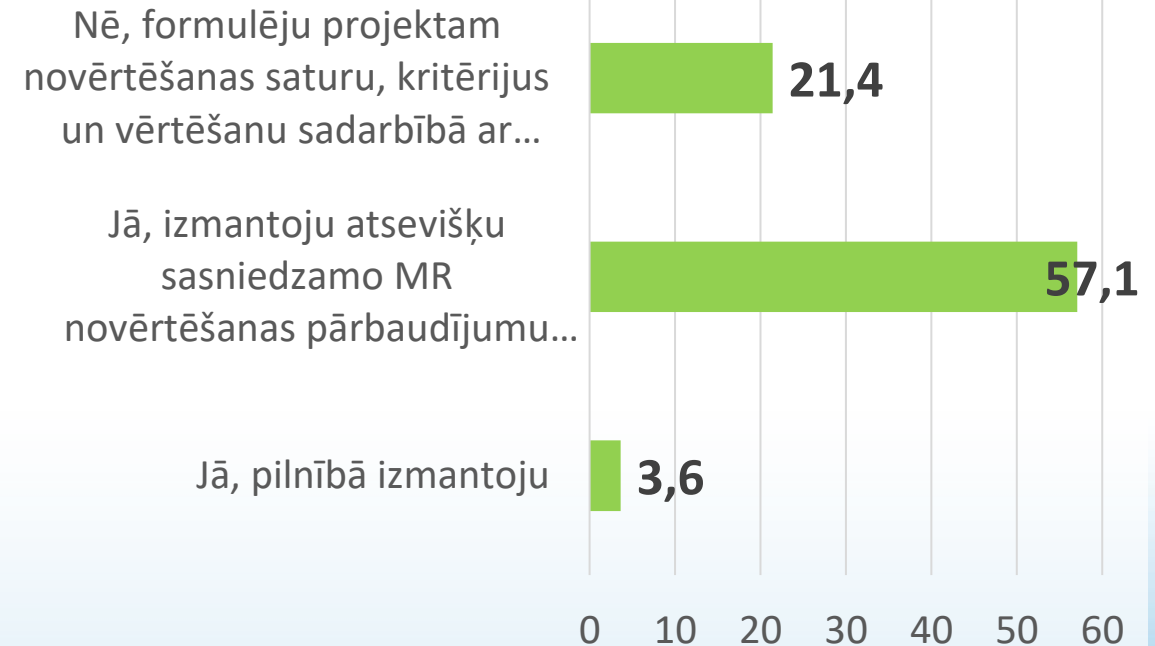
- Skolotāju vidējais vecums (→ vājas **svešvalodu zināšanas** un/vai nepietiekamas **digitālās prasmes**)
- Pieredzējušiem skolotājiem **lielas darba slodzes**
- Nemotivējošs **atalgojums** projektos (likme pamatdarbā augstāka nekā projektos)

Modulāro profesionālās izglītības programmu paraugu izmantošana (%) (skolotāju aptauja)

Modulāro profesionālās izglītības programmu paraugi

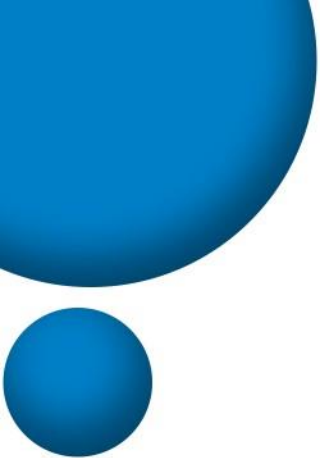
Sasniedzamo mācīšanas rezultātu novērtēšanas pārbaudījumu saturs A un B daļas moduļos

Mobilitātēs sasniegto mācīšanās rezultātu novērtēšana un atzīšana

42,9% skolotāju – atkarīga no sasniedzamo MR satura

32,1% skolotāju – jā, pilnībā uzticamies partnerim

Secinājumi

... un daži ieteikumi

- Profesionālās izglītības iestāžu vadītāji un vadītāju vietnieki salīdzinoši maz **ierosina iniciatīvas vai izvirza uzstādījumus izstrādāt projektus par konkrētiem tematiem vai jautājumiem**, lai gan gandrīz puse respondentu piedalās projektu plānošanā
 - *Nepieciešams ievērojami vairāk uzmanības pievērst projekta vajadzību identificēšanai un projektu izvērtēšanai, jo šajos projektu īstenošanas posmos iesaistīti samērā maz respondentu*
- Pārsvarā aptaujātajās iestādēs ir **izveidoti mehānismi, lai veicinātu sadarbību** starp iestādes personālu – nodibinātas darba grupas, komisijas –, taču nav zināms, **cik sekmīgi šādas struktūras funkcionē**, cik patstāvīgas ir minētās grupas vai komisijas un kādi ir to galvenie uzdevumi katrā projekta īstenošanas posmā
 - *Sadarbību starp personālu projektu īstenošanā būtu nepieciešams padziļināti izpētīt, lai saprastu problēmu cēloņus*
- **Projektu vadīšana/administrēšana nav pilnvērtīgi integrēta** profesionālās izglītības iestāžu organizācijas procesos un projektu īstenošana tiek uztverta kā no mācību procesa un tiešās iestādes darbības nodalīta norise

- Lai veicinātu skolotāju aktīvāku dalību projektos, **būtu nepieciešams nodrošināt atbalsta pasākumus skolotājiem**, gan veidojot projektus, kuri saskaņoti ar iestādes attīstības prioritātēm, gan pārskatot darba slodzes sadalījumu, gan organizējot iespējas skolotājiem pilnveidot svešvalodu zināšanas
- Aptauju respondenti kā visbūtiskākos izaicinājumus projektu īstenošanā nosauca **sadarbību ar projektu partneriem un uzņēmumiem**, kā arī grūtības rada mācīšanās rezultātu definēšana un vērtēšana, kuros būtu nepieciešama aktīvāka skolotāju un metodiķu dalība
- Respondentu pārstāvētajām iestādēm ir ilgstoši sadarbības partneri projektu īstenošanā, taču aptaujātie projektu koordinatori un skolotāji minēja, ka viena no uzlabojamām darbības jomām ir sadarbība ar partneriem, kas var norādīt uz **būtiskām un sistemātiskām problēmām**, veidojot attiecības ar citām iestādēm projektu ietvaros
 - *Kāpēc respondentu iestādes aktīvāk nemeklē jaunus sadarbības partnerus?*
- Pētījuma dalībnieki rosināja arī veidot **uzticamo partneru datubāzi**, kurā būtu grūti nodrošināt pausto vērtējumu objektivitāti, tāpēc atsauksmes no citu iestāžu kolēģiem tiek uzskatītas vairāk ticamas
 - *Būtu nepieciešams veidot savstarpējo informācijas apmaiņu starp profesionālās izglītības iestādēm par projektu rezultātiem, t.sk. sadarbību ar partneriem*

-
- Kopumā **projektu rezultātiem ir mazsvarīga nozīme** aptaujāto iestāžu darbībā, jo galvenokārt projektu rezultāti tiek izmantoti jaunu projektu sagatavošanā
 - Kolēģu informēšana par projektu rezultātiem vēl nenodrošina, ka rezultāti tiek arī aktīvi izmantoti mācību darbā
 - Galvenokārt projektu rezultāti tiek **izmantoti mācību materiālu vai satura pilnveidei**, kas savā ziņā ir likumsakarīgi, jo izglītības iestāžu galvenās funkcijas ir saistītas ar mācību procesu
 - *Būtu nepieciešams sniegt informatīvu un metodisku atbalstu profesionālās izglītības iestādēm par dažādām iespējām, kā varētu sekmēt projektu rezultātu izmantošanu iestādes darbības attīstībai*

-
- Būtiski, ka iesaistīšanās projektos ievērojami **veicina jauniešu patstāvību un atbildību**, kas ir svarīgas īpašības tālākajā mācību un profesionālajā darbā
 - Skolotājiem būtiskākie ieguvumi pēc dalības projektos ir **jaunas mācību metodes un metodiskie materiāli, kā arī pilnveidotas svešvalodu prasmes**
 - Kā būtiskākie ieguvumi iestādēm pēc dalības projektā ir **stiprinātas un izveidotas jaunas sadarbības starp izglītības iestādi un uzņēmumiem** nacionālā un starptautiskā līmenī
 - *Iestādes vadībai būtu aktīvāk jāiesaistās projektu vajadzību identificēšanā atbilstoši iestādes attīstības virzieniem, lai varētu sekmīgāk izmantot projektu rezultātus iestādes pārvaldībā un darbībā*
 - Galvenais uzsvars, izvērtējot izglītības ilgspēju profesionālās izglītības iestādēs, ir vērsts uz **projektu dalībnieku zināšanām un prasmēm**, kas pilnveidotas projektu laikā

- Pārsvarā projektu izvērtēšanā tiek izmantoti kvantitatīvie indikatori, jo tos ir vieglāk analizēt un uzskatāmi atspoguļot iestādes pašvērtējuma ziņojumos, līdz ar to **īpaša uzmanība turpmāk būtu jāpievērš kvalitatīvajiem rādītājiem**
 - Lai veiktu efektīvu projektu izvērtēšanu, profesionālās izglītības iestāžu vadībai un projektu koordinatoriem būtu nepieciešams noteikt kopīgus kritērijus, kas liecinātu par veiksmīgu starptautisko sadarbību profesionālās izglītības iestādē
- Modulāro profesionālās izglītības programmu paraugus projektu īstenošanā neizmanto visi aptaujātie skolotāji, tāpēc joprojām **mācīšanās rezultātu definēšana un vērtēšana ir nozīmīgs izaicinājums** projektu plānošanā un īstenošanā
- Lai gan **mūžizglītības kompetencēm** ir samērā būtiska nozīme projektos, to izmantošanas potenciāls projektu īstenošanā nav pilnībā apzināts
 - *Būtu nepieciešams sniegt plašāku informatīvo un metodisko atbalstu projektu īstenošanai par mūžizglītības kompetenču lomu profesionālajā izglītībā*
 - *Būtu nepieciešams metodiskais atbalsts par mobilitātes laikā sasniegto mācīšanās rezultātu atzīšanu, jo lielākā daļa skolotāju pauda viedokli, ka atzīšana ir atkarīga no sasniedzamo mācīšanās rezultātu satura*

Gunta Kinta

Akadēmiskās informācijas centra Projektu departamenta vadītāja
Erasmus+ profesionālās izglītības projektu atbalsta eksperte

<https://www.erasmusplus.lv/vet-lv-team-aktivitate>

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk